

Một số giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực ở Trường Đại học Tân Trào trong giai đoạn hiện nay

Nguyễn Đức Hạnh^{a*}

^a Trường Đại học Tân Trào

*Email: duchanh.xafs@gmail.com

Thông tin bài viết

Ngày nhận bài:

03/7/2019

Ngày duyệt đăng:

10/9/2019

Từ khoá:

sinh viên; nguồn nhân lực;
kinh tế-xã hội; quản lý giáo
dục; đào tạo.

Tóm tắt

Trường Đại học Tân Trào là một đơn vị sự nghiệp giáo dục của tỉnh Tuyên Quang, đã thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng hàng vạn giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục các cấp và cán bộ các ngành khác phục vụ cho sự nghiệp giáo dục nói riêng và sự phát triển kinh tế xã hội nói chung của khu vực. Việc nghiên cứu, khảo sát và đánh giá chất lượng đào tạo nguồn nhân lực do nhà trường đào tạo về phẩm chất đạo đức, sức khỏe, kiến thức, kỹ năng, khả năng thực hành nghề nghiệp làm cơ sở để kiểm chứng mức độ đáp ứng nhu cầu xã hội và các trường trung học cơ sở, tiểu học, mầm non đối với sản phẩm được đào tạo để từ đó đưa ra các giải pháp đúng với thực tế và minh chứng khách quan, khoa học và tin cậy, làm cơ sở phân tích đánh giá chất lượng nguồn nhân lực do nhà trường đào tạo là thực sự cần thiết và cấp bách.

1. Mở đầu

Nghị quyết của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI của Đảng đã chỉ rõ việc phát triển nhanh nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao là khâu đột phá của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội từ nay đến năm 2020. Ngày 13/5/2011 Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang đã ban hành Nghị quyết số 02-NQ/TU với quan điểm chỉ đạo về phát triển và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2011-2015, định hướng đến năm 2020 [1]. Quan điểm và mục tiêu phát triển nhân lực của tỉnh cũng được xác định rõ trong Quyết định số 121/QĐ-UBND ngày 12/5/2012 phê duyệt Quy hoạch phát triển nhân lực tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2011-2020: Phát triển và nâng cao chất lượng nhân lực là một trong những khâu đột phá sớm đưa Tuyên Quang thoát ra khỏi tình trạng kém phát triển và phấn đấu trở thành tỉnh phát triển khá trong khu vực miền núi phía Bắc [2]. Phát triển nhân lực phải gắn kết chặt chẽ với phát triển kinh tế - xã hội. Phát triển nguồn nhân lực một cách toàn diện cả về trí lực, thể lực, khả năng lao động, tính tích cực chính trị -

xã hội; phát triển nhân lực có chất lượng cao, số lượng hợp lý, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội trước mắt và lâu dài. Nghị quyết của Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang lần thứ XVI đã đề ra 3 khâu đột phá và 4 nhiệm vụ trọng tâm của tỉnh, và một trong bốn trọng tâm là đào tạo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực: “Tạo bước chuyển căn bản, toàn diện về chất lượng giáo dục đào tạo nhằm phát triển và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực từng bước đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh”. Trong những năm qua, hệ thống giáo dục đào tạo của tỉnh Tuyên Quang nói riêng và khu vực Tây Bắc nói chung đã có bước phát triển, đáp ứng tốt hơn nhu cầu học tập của người học, cơ sở vật chất, trường lớp đã được bổ sung và cải thiện đáng kể, chất lượng giáo dục đào tạo đã được nâng lên. Tuy nhiên chất lượng thực của đội ngũ cán bộ, giáo viên, giảng viên vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu sử dụng và thích ứng nhanh với những thay đổi của xã hội, việc cập nhật, bổ sung tri thức mới còn hạn chế. Đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên các trường trung học cơ sở (THCS), Tiểu học, Mầm non trên địa bàn tỉnh tuy đã

đạt tiêu chuẩn về trình độ chuyên môn, nghiệp vụ nhưng một số cán bộ quản lý còn lúng túng trong việc điều hành, xử lý các công việc chuyên môn cũng như các công việc quản lý khác, năng lực thực hành nghề nghiệp của giáo viên còn yếu, chưa đáp ứng được yêu cầu thực tế đổi mới của ngành.

Trong những năm qua, Trường Đại học Tân Trào đã nhận thức sâu sắc việc đổi mới quản lý giáo dục nhằm phát triển và nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực, đã và đang là một nhiệm vụ mang tính chiến lược trong quá trình đổi mới giáo dục và đào tạo theo định hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá và xã hội hoá. Vì vậy vấn đề đặt ra là làm thế nào để Trường Đại học Tân Trào trở thành một trung tâm đào tạo có chất lượng của tỉnh Tuyên Quang và khu vực. Ngay từ khi mới thành lập, Trường Đại học Tân Trào đã xác định sứ mạng của nhà trường “Trường Đại học Tân Trào là cơ sở đào tạo đại học, sau đại học, nghiên cứu khoa học, ứng dụng và chuyển giao công nghệ trong các lĩnh vực giáo dục, kinh tế, văn hóa, khoa học kỹ thuật; đóng vai trò nòng cốt trong hệ thống các trường đào tạo chuyên nghiệp của tỉnh Tuyên Quang; sẵn sàng hội nhập quốc tế”. Tầm nhìn đến 2030 “Là một trường đại học đào tạo đa ngành chất lượng cao trong hệ thống giáo dục Việt Nam và hội nhập quốc tế hoạt động đảm bảo theo tiêu chuẩn quốc gia và khu vực”, phấn đấu trở thành một trong những cơ sở giáo dục đại học có uy tín và chất lượng, góp phần đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Tuyên Quang và các tỉnh lân cận trong khu vực Tây Bắc [4]. Nhà trường đã đặt ra mục tiêu cụ thể đối với đào tạo ngành sư phạm là đào tạo ra các thế hệ giáo viên phát triển toàn diện về các mặt đức dục, trí dục, thể dục, mỹ dục và những kỹ năng hoạt động thực tiễn, làm tốt công tác giáo dục cho học sinh, sinh viên (HSSV) ý thức trách nhiệm và tinh thần say mê, nhiệt tình với sự nghiệp giáo dục miền núi. Nhà trường luôn chú trọng rèn luyện kỹ năng, nghiệp vụ sư phạm và năng lực hoạt động thực tiễn cho người học, trang bị cho HSSV những kiến thức khoa học cơ bản, có tính thực tiễn và kỹ năng thực hành, có kiến thức về văn hoá, văn học nghệ thuật dân tộc. Các thế hệ cán bộ do trường đào tạo đã đáp ứng được những yêu cầu của nhiệm vụ phát triển giáo dục, kinh tế-xã hội ở địa phương Tuyên Quang và khu vực Tây Bắc cũng như cả nước qua mỗi thời kỳ phát triển, có phẩm chất chính trị và trình độ chuyên môn nghiệp vụ tốt, khẳng định thương hiệu của một trường đại học miền núi có uy tín.

Đội ngũ cán bộ, giảng viên của nhà trường từ năm 2010 đến năm 2016 đã có sự chuyển đổi theo hướng tích cực cả về số lượng và chất lượng, số giảng viên có trình độ tiến sĩ, thạc sĩ được tăng lên qua mỗi năm học, chất lượng đội ngũ giảng viên được nâng lên, đây là một trong những yếu tố quan trọng để nhà trường thực hiện công tác đào tạo sinh viên có hiệu quả. Số lượng giáo viên hiện có về cơ bản đáp ứng được nhiệm vụ đào tạo của trường. Cơ cấu đội ngũ giáo viên hợp lý với các chuyên ngành đào tạo. Số lượng giảng viên có học vị tiến sĩ, thạc sĩ chiếm tỉ lệ xấp xỉ 100% trong số giảng viên trực tiếp giảng dạy [4]. Giai đoạn từ năm 2006-2016, nhà trường có nhiều giảng viên tham gia thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học các cấp, các đề tài có giá trị khoa học và thực tiễn gắn liền với sự phát triển kinh tế-xã hội của địa phương và khu vực, viết nhiều giáo trình, sách chuyên khảo, tài liệu tham khảo phục vụ công tác chuyên môn, có nhiều bài báo khoa học đăng trên các tạp chí khoa học có uy tín trong và ngoài nước, nhiều sản phẩm khoa học được công bố trên các tạp chí quốc tế xếp trong danh mục ISI, Scopus, tạp chí khoa học Trường Đại học Tân Trào có mã số quốc tế ISSN và được tính điểm theo Quyết định của Hội đồng chức danh giáo sư nhà nước, nhiều sản phẩm khoa học công nghệ cao đã được chuyển giao, ứng dụng vào sản xuất và cung cấp dịch vụ đáp ứng cho nhu cầu của xã hội. Nhà trường đã đa dạng hoá các loại hình đào tạo để đáp ứng nhu cầu của xã hội, từ đào tạo một loại hình duy nhất là đào tạo giáo viên cho các trường trung học cơ sở của 02 tỉnh Tuyên Quang, Hà Giang và một số tỉnh trong khu vực Tây Bắc. Đến nay nhà trường đã tuyển sinh viên từ nhiều tỉnh thành trong cả nước, mở thêm nhiều ngành đào tạo đại học, cao đẳng chính quy; hệ đào tạo vừa làm vừa học, đào tạo liên thông, các ngành trong và ngoài sư phạm. Bồi dưỡng hàng trăm cán bộ quản lý giáo dục các cấp, cấp hàng ngàn chứng chỉ chức danh nghề nghiệp, tin học, ngoại ngữ, cung cấp dịch vụ đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực cho các cơ sở giáo dục và các ngành nghề khác trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang và các tỉnh khu vực Tây Bắc cũng như cả nước [3].

Trường Đại học Tân Trào là một đơn vị sự nghiệp giáo dục của tỉnh Tuyên Quang thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý, giáo viên các bậc học cao đẳng trở xuống và đào tạo nguồn nhân lực các ngành kinh tế xã hội cho tỉnh Tuyên Quang và các tỉnh lân cận trong khu vực Tây Bắc cũng như cả nước. Nhà trường đã đào tạo được hàng vạn giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục các cấp và cán bộ các ngành khác phục vụ cho sự nghiệp giáo dục nói riêng và sự phát

triển kinh tế xã hội nói chung của khu vực. Nội dung chương trình được xây dựng dựa trên chuẩn năng lực đầu ra của các ngành đào tạo, phù hợp với nhu cầu sử dụng lao động của ngành và của xã hội. Số lượng học sinh, sinh viên tốt nghiệp ra trường được tiếp nhận làm việc tại các cơ sở giáo dục với tỷ lệ cao, cung cấp thêm nguồn nhân lực cho ngành giáo dục cả về số lượng và chất lượng. Nhiều sinh viên ra trường đến nay đã trưởng thành về mọi mặt, có trình độ chuyên môn vững vàng, có năng lực trong công tác quản lý, nhiều người đã trở thành cán bộ quản lý tại các cơ sở giáo dục và các cơ sở khác. Tuy nhiên, một số học sinh, sinh viên ra trường chưa được làm việc theo đúng chuyên ngành đào tạo, hoặc làm trái nghề đào tạo, hiện tượng này hiện nay có tác động bởi nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân về sự nhanh nhẹn, sự thích ứng trong môi trường làm việc thay đổi, khả năng phát triển nghề nghiệp còn có những hạn chế, bất cập trong công tác đào tạo. Vì vậy, việc khảo sát và đánh giá chất lượng đào tạo nguồn nhân lực mang tính đồng bộ là việc làm hết sức cần thiết.

Đánh giá chất lượng nhân lực do nhà trường đào tạo tại các cơ sở giáo dục tức là đánh giá toàn diện sinh viên về phẩm chất đạo đức, sức khỏe, kiến thức, kỹ năng, khả năng thực hành nghề nghiệp ... là một nhiệm vụ quan trọng để qua đó nhà trường sẽ hoạch định lại chiến lược đào tạo, chương trình, nội dung đào tạo, phương pháp giảng dạy, công tác kiểm tra đánh giá trong nhà trường... nhằm đảm bảo phù hợp với nhu cầu của xã hội và đòi hỏi của người học. Tuy nhiên, cho đến nay đại đa số các cơ sở đào tạo vẫn chưa đánh giá được chính xác, cụ thể về chất lượng nguồn nhân lực do các cơ sở đào tạo ra, do đó việc đào tạo không phù hợp với nhu cầu, yêu cầu sử dụng đang là một vấn đề quan trọng đặt ra đối với các cơ sở giáo dục đại học trong thời điểm hiện tại.

Đánh giá một cách khách quan chất lượng nguồn nhân lực sẽ góp phần đưa ra các giải pháp đúng và thực tế. Tuy nhiên, cho đến nay vẫn còn thiếu những khảo sát cụ thể và toàn diện về nhu cầu xã hội và mức độ đáp ứng công việc tại các trường phổ thông cũng như chất lượng của sinh viên tốt nghiệp để có những so sánh, đánh giá cụ thể, làm cơ sở để kiểm chứng mức độ đáp ứng nhu cầu xã hội và các trường THCS, Tiểu học, Mầm non đối với sản phẩm được đào tạo. Để có được minh chứng khách quan, khoa học và tin cậy, làm cơ sở phân tích đánh giá chất lượng nguồn nhân lực do nhà trường đào tạo, việc khảo sát chất lượng sinh viên ra

trường đang giảng dạy tại các trường trong tỉnh là thực sự cần thiết và cấp bách.

Xuất phát từ những quan điểm chỉ đạo của Đảng trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo; căn cứ vào kết quả công tác đào tạo của nhà trường trong thời gian qua; chiến lược phát triển của nhà trường giai đoạn 2018-2025, định hướng đến năm 2030 và thực trạng qua khảo sát đánh giá của đội ngũ giáo viên các cấp trên địa bàn tỉnh [5], Trường Đại học Tân Trào đã đề xuất một số nhóm giải pháp cơ bản, mang tính toàn diện, thiết thực và các giải pháp cụ thể để thực hiện nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy, nghiên cứu khoa học và các hoạt động hỗ trợ chuyên môn khác phục vụ việc dạy và học để nâng cao chất lượng đào tạo cho người học, đáp ứng nhu cầu xã hội là việc làm hết sức cần thiết.

2. Nội dung

2.1. Giải pháp về công tác đào tạo

Công tác đào tạo có vai trò trọng tâm đối với toàn bộ hoạt động của nhà trường, là khâu quan trọng nhất trong việc tổ chức, quản lý các hoạt động chuyên môn để đảm bảo chất lượng. Chức năng của công tác đào tạo là xây dựng, điều tiết và quản lý các hoạt động giảng dạy và học tập trong nhà trường, tham mưu cho lãnh đạo trường trong việc triển khai thực hiện các chủ trương của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT), các định hướng chiến lược phát triển trong công tác giáo dục và đào tạo. Vì vậy, muốn hoạt động đào tạo nguồn nhân lực hiệu quả cao, đòi hỏi đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên phải gắn công tác đào tạo với nghiên cứu khoa học và các hoạt động chuyên môn khác. Để nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường, cần có những giải pháp hữu hiệu để thực hiện từ công tác tuyển sinh, đến việc xây dựng chương trình đào tạo, ban hành chuẩn đầu ra cho sinh viên, tổ chức đào tạo ...

2.1.1. Xây dựng và công bố chuẩn đầu ra các ngành đào tạo

Với mục tiêu xây dựng chuẩn đầu ra nhằm đổi mới công tác quản lý đào tạo, đổi mới phương pháp giảng dạy, phương pháp kiểm tra đánh giá, phương pháp học tập; đồng thời xác định rõ nghĩa vụ và nâng cao trách nhiệm của đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên trong giảng dạy, giúp người học vươn lên trong học tập và tự học, đây là giải pháp cần được thực hiện trong quá trình đào tạo để đảm bảo chất lượng đầu ra của sinh viên. Hàng năm, thực hiện công khai cam kết chất lượng giáo dục đối với các bậc đào tạo hệ chính quy, thực hiện cam kết các điều kiện mà sinh viên được thụ hưởng khi vào học tại trường theo từng chuyên ngành đào tạo, công khai về điều kiện cơ sở vật chất, đội ngũ giảng viên, các

hoạt động hỗ trợ người học, yêu cầu cần đạt được về kiến thức, kỹ năng, thái độ đối với sinh viên và hỗ trợ sinh viên tìm việc làm sau khi tốt nghiệp. Xây dựng chuẩn đầu ra cho các ngành đào tạo để công khai với xã hội về năng lực đào tạo và các điều kiện đảm bảo chất lượng của trường để người học, phụ huynh, đơn vị tuyển dụng được biết. Điều chỉnh chuẩn đầu ra trên cơ sở tham khảo kinh nghiệm của các trường, thực tiễn đào tạo và điều kiện đặc thù của trường để đảm bảo chuẩn đầu ra có tính khoa học, thực tiễn và thực hiện được trên thực tế. Các khoa, trung tâm, bộ môn có nhiệm vụ tổ chức triển khai thực hiện, tiếp tục rà soát, điều chỉnh, bổ sung chuẩn năng lực nghề nghiệp đầu ra phù hợp với yêu cầu thực tiễn, đáp ứng nhu cầu xã hội theo từng thời kỳ.

2.1.2. Tổ chức và quản lý quá trình đào tạo

Cụ thể hóa và triển khai thực hiện các văn bản, quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo đối với công tác đào tạo của trường. Phân công chuyên môn giảng dạy theo chương trình đào tạo các ngành học đảm bảo hợp lý, xây dựng biên chế năm học trong toàn trường, các khoa, trung tâm, bộ môn một cách khoa học. Các khoa, trung tâm, bộ môn phân công giảng viên giảng dạy phù hợp với chuyên ngành được đào tạo, năng lực, trình độ và kinh nghiệm công tác của giảng viên. Đối với các học phần về Phương pháp dạy học bộ môn, chỉ đạo giảng viên phải cập nhật với đổi mới, điều chỉnh về mục tiêu, chương trình, sách giáo khoa, phương pháp giảng dạy hiện đại trong quá trình lên lớp. Tổ chức tốt và tăng cường công tác thực tập cho sinh viên, địa điểm thực tập đảm bảo về cơ sở vật chất và đội ngũ giáo viên để giúp sinh viên chủ động, vận dụng các kiến thức, kỹ năng đã học vào thực tế giảng dạy ở các trường học và hình thành những năng lực sư phạm cần thiết của người giáo viên. Kết thúc đợt thực tập, chủ trì tổ chức hội nghị tổng kết nhiệm vụ thực tập với sự tham gia của giáo viên các trường để đánh giá công tác thực tập của sinh viên và nhà trường, qua đó thấy rõ những ưu điểm, hạn chế để rút kinh nghiệm cho công tác thực tập. Hàng năm, cử sinh viên tham gia các cuộc thi Olympic toàn quốc ở các bộ môn để sinh viên được trau dồi kiến thức và tăng cường các kỹ năng thực hành bộ môn, tạo sân chơi bổ ích cho sinh viên. Chỉ đạo công tác chuyên môn qua các buổi sinh hoạt bộ môn với các nội dung thảo luận báo cáo chuyên đề của giảng viên, trao đổi về chuyên môn, chương trình đào tạo, phương pháp dạy học, các hoạt động nghiên cứu, trao đổi kinh nghiệm... để tạo môi trường học thuật thu hút giảng viên, sinh viên tích cực tham gia. Tổ chức dự giờ để đánh giá

năng lực giảng viên, dự giờ ở trường phổ thông để nắm bắt những thay đổi, từ đó có kế hoạch bổ sung về kiến thức và kỹ năng cho sinh viên, tạo sự gắn kết giữa cơ sở đào tạo với cơ sở tiếp nhận giáo viên.

Chương trình đào tạo của trường được xây dựng trên cơ sở chương trình khung do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Hàng năm chương trình được điều chỉnh bổ sung cho phù hợp với chuẩn đầu ra để đáp ứng với những thay đổi của ngành và nhu cầu sử dụng của xã hội, chương trình đào tạo cần đảm bảo: (1) Mục tiêu rõ ràng, cụ thể, cấu trúc hợp lý, được thiết kế một cách hệ thống, đáp ứng yêu cầu về chuẩn kiến thức, kỹ năng của trình độ đào tạo và đáp ứng linh hoạt nhu cầu nhân lực của thị trường lao động. Đối với ngành sư phạm, chương trình được thiết kế theo chuẩn năng lực giáo viên các cấp học theo quy định của Bộ GDĐT, được định kỳ bổ sung, điều chỉnh trên cơ sở tham khảo các chương trình tiên tiến, các ý kiến phản hồi từ các nhà tuyển dụng, người tốt nghiệp, các tổ chức giáo dục và các tổ chức khác. (2) Chương trình đào tạo cần được xây dựng theo hướng phát triển năng lực của người học, chú trọng rèn luyện kỹ năng thực hành cho người học, cân đối hợp lý số tiết lý thuyết và số tiết thực hành, ngoại khóa, thảo luận,... Chương trình đào tạo được định kỳ đánh giá và thực hiện cải tiến chất lượng dựa trên kết quả đánh giá. (3) Chương trình đào tạo phải phù hợp với sự phát triển của khoa học, phù hợp với nội dung chương trình kiến thức các môn học ở trường học, sát thực tế giáo dục phổ thông, đảm bảo đào tạo người học có kiến thức vững vàng và các kỹ năng thiết yếu để đáp ứng những nội dung giáo dục mà các trường đang cần. (4) Thiết kế chương trình theo hướng đảm bảo liên thông với các trình độ đào tạo và chương trình giáo dục khác để tạo cơ hội cho người học có thể tiếp tục học tập ở những bậc học cao hơn sau khi tốt nghiệp ra trường. Đa dạng hóa nội dung giáo dục nghề nghiệp theo hướng tích hợp kiến thức, kỹ năng, thái độ, hình thành năng lực nghề nghiệp cho người học. Bổ sung kịp thời kiến thức mới, công nghệ mới vào chương trình đào tạo để chương trình có tính thực tiễn cao. (5) Phát triển đa dạng nội dung, tài liệu học tập đáp ứng nhu cầu học tập suốt đời của người học. Thực hiện có hiệu quả chương trình giáo dục địa phương, dạy tích hợp, lồng ghép kiến thức lịch sử, văn hóa địa phương.

2.1.3. Tích cực thực hiện đổi mới phương pháp dạy học để tăng hiệu quả hoạt động dạy và học.

Trong những năm qua, việc đổi mới phương pháp dạy học đã được chú trọng và quan tâm từ công tác chỉ đạo, xây dựng kế hoạch đến việc tổ chức thực hiện và

đã đạt được một số kết quả nhất định. Tuy nhiên, việc đổi mới phương pháp dạy học chưa được thực hiện thường xuyên trong và chưa đồng bộ ở các học phần và các bộ môn. Việc áp dụng các phương tiện dạy học hiện đại, các kỹ thuật dạy học vào các môn học đặc thù và việc khai thác các phần mềm dạy học hiệu quả còn thấp. Việc biên soạn nội dung bài học theo hướng tích cực hóa hoạt động học tập của sinh viên, tăng cường khả năng tự học, tự nghiên cứu của sinh viên còn hạn chế. Nội dung một số môn học, giáo trình, bài giảng của giảng viên còn lỗi thời, chưa gắn liền với thực tế giảng dạy ở phổ thông. Vì vậy, để nâng cao chất lượng đào tạo trong nhà trường, việc đổi mới phương pháp dạy học của đội ngũ giảng viên là hết sức cần thiết. Tăng cường kỹ năng thực hành, tập trung dạy cách học sáng tạo, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực, chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang hình thức học tập đa dạng, chú ý kết hợp với các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học. Giảng viên cần lựa chọn và sử dụng phương pháp dạy học phù hợp. Thiết kế bài giảng phát huy tính tích cực chủ động của sinh viên trong quá trình tiếp nhận kiến thức mới, bài giảng phù hợp với đối tượng, hệ thống câu hỏi phải phát triển tư duy cho người học.

2.2. Giải pháp về công tác nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế

Hoạt động nghiên cứu khoa học (NCKH) và đào tạo là hai nhiệm vụ quan trọng của nhà trường. Việc nhận thức đúng và tham gia có hiệu quả hoạt động nghiên cứu khoa học là con đường ngắn và hiệu quả nhất để nâng cao chất lượng đào tạo tại mỗi nhà trường, công tác NCKH luôn đi đôi và gắn liền với chất lượng đào tạo. Công tác NCKH phát triển mạnh mẽ sẽ cho các kết quả nghiên cứu có giá trị để ứng dụng vào công tác giảng dạy và đời sống xã hội. Muốn đạt được mục tiêu đó, trong nhà trường cần thực hiện một số giải pháp như sau: (1) Xây dựng và triển khai kế hoạch hoạt động KHCN phù hợp với định hướng phát triển của nhà trường. Các hoạt động NCKH và phát triển công nghệ phải gắn với đào tạo, các viện nghiên cứu, các trường đại học khác và các doanh nghiệp. (2) Các công trình NCKH của các nhà khoa học, cán bộ giảng dạy, nghiên cứu sinh, học viên cao học và sinh viên trong và ngoài trường với hoạt động của Tạp chí khoa học Đại học Tân Trào để tạp chí phải là diễn đàn để trao đổi về các lĩnh vực khoa học nhằm cập nhật thông tin, trao đổi học thuật, phục vụ cho công tác đào tạo và nghiên cứu của

nhà trường. (3) Khuyến khích giảng viên tham gia hoạt động NCKH và phát triển công nghệ để có những đóng góp mới cho khoa học, có giá trị ứng dụng thực tế để giải quyết các vấn đề phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và cả nước. (4) Tích cực tham gia biên soạn giáo trình, sách chuyên khảo, tài liệu dạy học phục vụ giảng dạy, học tập của giảng viên và sinh viên; viết các bài báo để đăng trên các tạp chí chuyên ngành, kỷ yếu hội thảo có uy tín trong và ngoài nước. (5) Tăng cường công tác hợp tác quốc tế về giáo dục, đào tạo và NCKH, tích cực mở rộng các mối quan hệ với các trường đại học, viện nghiên cứu nước ngoài để thực hiện đề án, dự án hợp tác NCKH, phát triển công nghệ phù hợp định hướng phát triển.

2.3. Giải pháp về công tác đảm bảo chất lượng giáo dục

Kiểm tra đánh giá là một khâu quan trọng và gắn liền với hoạt động giảng dạy, do đó yêu cầu công tác kiểm tra đánh giá phải bám sát vào mục tiêu của học phần để có thể đánh giá được năng lực của người học. Kiểm tra đánh giá phải đảm bảo nguyên tắc công khai, công bằng, đúng thực chất và phát huy tính tích cực, năng động, sáng tạo của người học. Muốn vậy, việc đổi mới kiểm tra đánh giá cần phải đa dạng hóa về hình thức và nội dung kiểm tra nhằm phân loại và đánh giá được năng lực của sinh viên, giảng viên cần kết hợp đánh giá quá trình và đánh giá tổng hợp, các công cụ cần thiết để kiểm tra đánh giá... Để đánh giá quá trình đào tạo, cần có những giải pháp cơ bản để đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên, đó là: (1) Đánh giá sinh viên cần tiến hành nhiều đợt và bằng nhiều hình thức khác nhau. Kiểm tra, đánh giá trong suốt quá trình học tập thông qua hồ sơ học tập của sinh viên như bài kiểm tra định kỳ, báo cáo thực hành, sự chuyên cần, ý thức thái độ trong học tập được ghi chép trong sổ lên lớp hàng ngày. (2) Tăng cường kiểm tra, đánh giá trong các giờ luyện tập, thực hành, thảo luận nhóm, xêmina để phát triển tư duy, tính năng động sáng tạo, năng lực thực hành, khả năng giao tiếp, xử lý tình huống trong học tập cho sinh viên. (3) Đa dạng hóa hình thức thi, kiểm tra, đánh giá trong việc tổ chức thi học phần, thi tốt nghiệp, tổ chức thi dưới các hình thức như: trắc nghiệm, vấn đáp, tự luận, thực hành... đảm bảo phù hợp với đặc thù của các ngành và phương thức đào tạo, nhằm nâng cao hiệu quả đánh giá cũng như chất lượng đào tạo. (4) Nâng cao chất lượng đề thi: Với hình thức thi viết, giảng viên ra đề thi cần phải đa dạng, sử dụng nhiều mã đề cho một học phần, đề thi có khả năng phân loại cao và tăng tính mở để phát huy tư duy

sáng tạo và phản ánh năng lực của sinh viên. Hình thức ra đề thi tự luận mở, trải nghiệm khách quan... tạo điều kiện cho sinh viên sử dụng các nguồn thông tin mà bản thân khai thác được để thực hiện các thao tác tư duy tổng hợp, phân tích vấn đề được đặt ra. (5) Áp dụng hình thức đánh giá sinh viên qua bài viết tiểu luận, khóa luận thay cho thi học phần, thi tốt nghiệp cuối khóa. Việc đánh giá này nhằm nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học cho sinh viên, khuyến khích sinh viên tham gia học tập tích cực, đáp ứng yêu cầu về chất lượng đào tạo. (6) Tổ chức cho người học được tham gia đánh giá chất lượng giảng dạy của giảng viên khi kết thúc môn học, tham gia đánh giá chất lượng đào tạo của trường trước khi tốt nghiệp.

Chuẩn hóa hệ thống đảm bảo chất lượng (ĐBCL) bên trong của Trường Đại học Tân Trào theo định hướng tiêu chuẩn ĐBCL của Bộ GDĐT với mục tiêu cụ thể: phân tích các điểm mạnh, điểm yếu, sự tương đồng giữa hệ thống ĐBCL bên trong của trường với các quy định của Bộ GDĐT; từ đó xây dựng các chương trình hành động cải tiến hệ thống ĐBCL bên trong. Chất lượng là yếu tố sống còn của một nền giáo dục hiện đại, chúng ta cần phải xây dựng *văn hóa chất lượng* trong các trường đại học, đặc biệt là ở hệ đại học. Văn hóa chất lượng cần được hiểu là tổng thể hệ thống những tiêu chuẩn, những giá trị về chuyên môn và đạo đức của thầy và trò, cùng với khả năng và tinh thần trách nhiệm cao của những người có liên quan đến công tác giáo dục để tạo ra những thế hệ người học có đủ năng lực, tri thức, phẩm chất đáp ứng nhu cầu của xã hội đặt ra. Xây dựng văn hoá chất lượng trong nhà trường gắn liền với đảm bảo chất lượng giảng dạy của giảng viên và học tập của sinh viên. Tổ chức lấy ý kiến phản hồi của người học về hoạt động giảng dạy của giảng viên là một hoạt động tăng cường dân chủ trong nhà trường nhưng đồng thời là xây dựng một nét văn hoá chất lượng mới. Mặt khác, văn hoá chất lượng gắn liền với ĐBCL của các khoa, bộ môn, chương trình đào tạo; xây dựng và phát triển văn hoá chất lượng gắn liền với cải tiến và nâng cao chất lượng đào tạo.

2.4. Giải pháp về nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên

Trong thời kỳ phát triển nền kinh tế tri thức, đội ngũ giảng viên có vị trí hết sức quan trọng đối với trường đại học. Giảng viên có nhiệm vụ trang bị cho sinh viên những tri thức khoa học hiện đại, kỹ năng, kỹ xảo về một lĩnh vực khoa học nhất định; phát triển trí tuệ và năng lực hoạt động trí tuệ, tư duy sáng tạo, trang bị phương pháp luận, phương pháp NCKH và phương

pháp tự học, hình thành thế giới quan khoa học, các chuẩn mực xã hội và các phẩm chất đạo đức nghề nghiệp. Do vậy, đòi hỏi người giảng viên phải có phẩm chất, năng lực, nhân cách tốt, bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức lối sống trong sáng, lành mạnh, yêu nghề, công bằng, tôn trọng nhân cách của người. Đồng thời phải có năng lực chuyên môn tốt, có kiến thức chuyên sâu, làm chủ được tri thức, ham hiểu biết và không ngừng học hỏi để nâng cao trình độ. Là một trường đại học, cần có đội ngũ cán bộ quản lý có năng lực vững vàng, tinh thông về nghiệp vụ quản trị đại học, quản lý, tham mưu đề xuất các chủ trương, kế hoạch công tác một cách sáng tạo, có tầm nhìn để thực hiện công việc có hiệu quả. Cán bộ quản lý và giảng viên là lực lượng chính để điều hành toàn bộ các công việc của nhà trường, chất lượng đội ngũ giảng viên có vai trò quyết định trong việc nâng cao chất lượng đào tạo, vì vậy trong thời gian tới, nhà trường cần thực hiện các giải pháp sau: (1) Đổi mới công tác xây dựng quy hoạch, kế hoạch, xây dựng các quy định về tuyển dụng giảng viên. Đội ngũ giảng viên hàng năm được bổ sung theo chỉ tiêu tuyển dụng và nhu cầu của nhà trường theo hướng đảm bảo cơ cấu cho các khoa, bộ môn cả về số lượng, chất lượng, chuyên ngành đào tạo, trình độ đào tạo và độ tuổi. Tuyển dụng giảng viên có trình độ, năng lực chuyên môn và năng lực nghiệp vụ sư phạm vững vàng, cần có biện pháp để khai thác tiềm năng, phát huy được năng lực, lòng say mê và nhiệt tình trong chuyên môn của đội ngũ giảng viên trẻ. Giảng viên được tuyển dụng lựa chọn từ những sinh viên tốt nghiệp loại Giỏi của các trường đại học, ưu tiên những người có trình độ Thạc sĩ, Tiến sĩ và những người đã có kinh nghiệm trong giảng dạy hoặc tốt nghiệp đại học ở nước ngoài. (2) Đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng, tự đào tạo và đào tạo lại đối với đội ngũ giảng viên nhằm nâng cao chất lượng của giảng viên cả về năng lực chuyên môn lẫn kiến thức, nghiệp vụ sư phạm, tin học, ngoại ngữ. (3) Xây dựng chính sách thu hút cán bộ khoa học có trình độ chuyên môn cao ở trong và ngoài nước tham gia giảng dạy tại trường. (4) Đổi mới công tác quản lý, sử dụng, đánh giá, sàng lọc đội ngũ giảng viên theo hướng phân công, phân cấp về trách nhiệm, quyền hạn và nhiệm vụ được giao. Có chính sách đãi ngộ đối với giảng viên tương xứng với thành tích và năng lực cá nhân, tạo động lực cho giảng viên có những đóng góp tích cực cho sự phát triển chung của nhà trường.

2.5. Giải pháp về cơ sở vật chất, tài chính

Cơ sở vật chất (CSVC) là điều kiện quan trọng để nhà trường thực hiện được các hoạt động một cách toàn

diện, là yếu tố không thể thiếu trong việc nâng cao chất lượng đào tạo. Do vậy, tổ chức quản lý tốt và sử dụng có hiệu quả CSVC, trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật phục vụ hoạt động dạy học trong trường là hết sức cần thiết. Hàng năm, bổ sung thêm giáo trình, tài liệu tham khảo để phục vụ dạy và học, đầu tư máy tính tra cứu tài liệu, máy tính nối mạng Internet, đảm bảo đủ trang thiết bị để sinh viên tra cứu, download thông tin, phục vụ việc học tập và nghiên cứu; Xây dựng thư viện điện tử phục vụ dạy, học và NCKH; Đầu tư, xây dựng, mua sắm trang thiết bị phục vụ giảng dạy, học tập, làm việc, nghiên cứu khoa học đảm bảo đạt trường chuẩn theo quy định. Đảm bảo đủ số phòng học, giảng đường, phòng thực hành, thí nghiệm, trang thiết bị dạy học phục vụ cho dạy, học và nghiên cứu khoa học, đáp ứng yêu cầu của từng ngành đào tạo; Có đủ diện tích lớp học theo quy định cho việc dạy và học, đủ diện tích nhà ở và sinh hoạt cho sinh viên nội trú, đủ phòng làm việc cho cán bộ giảng viên và nhân viên trong trường. Sử dụng có hiệu quả cơ sở vật chất của trường để thực hiện công tác đào tạo. Đổi mới công tác quản lý tài chính, tăng cường cơ sở vật chất phục vụ dạy và học. Tiếp tục phát huy khả năng trong việc tạo nguồn vốn và sử dụng nguồn vốn có mục đích và hiệu quả cho đầu tư xây dựng CSVC thiết bị dạy học, tận dụng các nguồn tài trợ, tăng cường sự ủng hộ của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh; Tăng cường sự ủng hộ về chủ trương, chính sách phát triển giáo dục chuyên nghiệp của nhà nước.

3. Kết luận

Trong thời kỳ phát triển nền kinh tế tri thức ở Việt Nam hiện nay, đòi hỏi phải phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Phát triển nguồn lực con người là phát triển con người cả về trí lực và thể lực, cả về khả năng lao động và việc tham gia các hoạt động xã hội, cả về đạo đức, tình cảm, tinh thần... để tạo ra nguồn lực con người chất lượng cao. Muốn phát triển được sự nghiệp giáo dục và đào tạo rất cần thiết phải có nguồn nhân lực chất lượng cao, đó là đội ngũ cán bộ quản lý giỏi, giáo viên các cấp học có phẩm chất đạo đức, tình cảm nghề nghiệp, có năng lực dạy học và kỹ năng sư phạm thành thạo để đáp ứng xu thế đổi mới của ngành giáo dục đang đặt ra.

Chất lượng đào tạo của Trường Đại học Tân Trào có nhiều yếu tố tác động, 5 giải pháp cơ bản về tất cả các mặt mà nghiên cứu này đưa ra mang tính tư vấn trên cơ sở đã thực hiện nhiệm vụ khảo sát đánh giá giai đoạn 2006-2016 đối với đội ngũ cán bộ giáo viên, cán bộ quản lý của các tỉnh Tuyên Quang, Hà Giang, Lào Cai, Điện Biên [5]. Tuy nhiên, các giải pháp tổng thể này cũng có thể là một trong những cách giúp Trường Đại học Tân Trào rà soát, cải tiến và áp dụng thử nghiệm để tìm kiếm thêm các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực, đồng thời tư vấn và khuyến nghị các cấp chính quyền các địa phương có những hoạch định về chính sách, phát triển Trường Đại học Tân Trào để nâng cao năng lực đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và hợp tác quốc tế để phục vụ tốt hơn cho cộng đồng, phù hợp với chiến lược phát triển của nhà trường từ năm 2015 đến năm 2030 trên từng lĩnh vực.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị Quyết số 02-NQ/TU ngày 13/5/2011 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về phát triển và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2011-2015, định hướng đến năm 2020.
2. Quyết định số 121/QĐ-UBND của tỉnh Tuyên Quang ngày 12/5/2012, phê duyệt Quy hoạch phát triển nhân lực tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2011-2020.
3. Kế hoạch số 06-KH/TU ngày 13/6/2011 của Tỉnh ủy Tuyên Quang về “Kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ công chức thực hiện mục tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang lần thứ XV, nhiệm kỳ 2010-2015”
4. Chiến lược phát triển Trường Đại học Tân Trào đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 (2018).
5. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp bộ (2018): Đánh giá hiệu quả đào tạo của Trường Đại học Tân Trào đối với sự phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Tuyên Quang và vùng Tây Bắc, giải pháp phát triển nhà trường đến năm 2030.

Some solutions to improve the quality of human resource training in Tan Trao University in the current period

Nguyen Duc Hanh

Article info

Received:
03/7/2019

Accepted:
10/9/2019

Keywords:

*student; human
resources; socio-
economic; education
management; training.*

Abstract

Tan Trao University is a public education unit of Tuyen Quang province, which has implemented the task of training and retraining thousands of teachers and educational managers at all levels and officials in other branches to serve education in particular and the socio-economic development in general of the region. The research, survey and evaluation of the quality of human resources training are provided by the school on ethical qualities, health, knowledge, skills, and ability to practice professions as a basis for verifying the degree of meet social needs and junior high schools, primary schools, pre-schools for the products to be trained from which to give solutions that are true to reality and prove objective, scientific and reliable, as a basis for analyzing and evaluating the quality of human resources trained by the school, it is really necessary and urgent.
